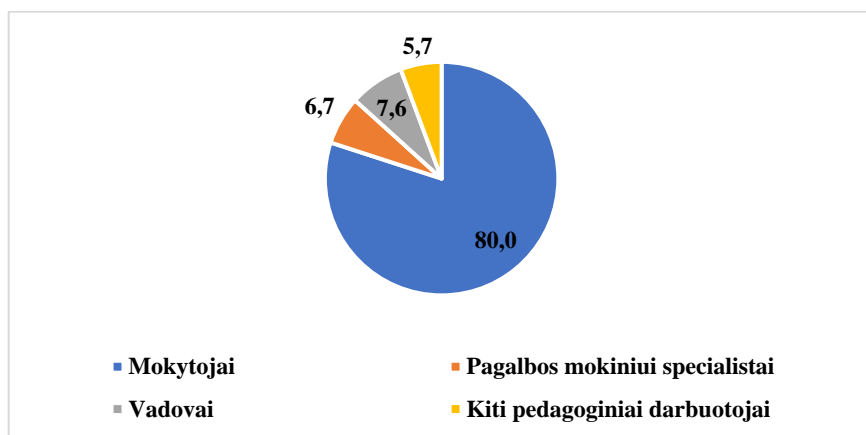

2023 m. pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo konteksto apžvalga

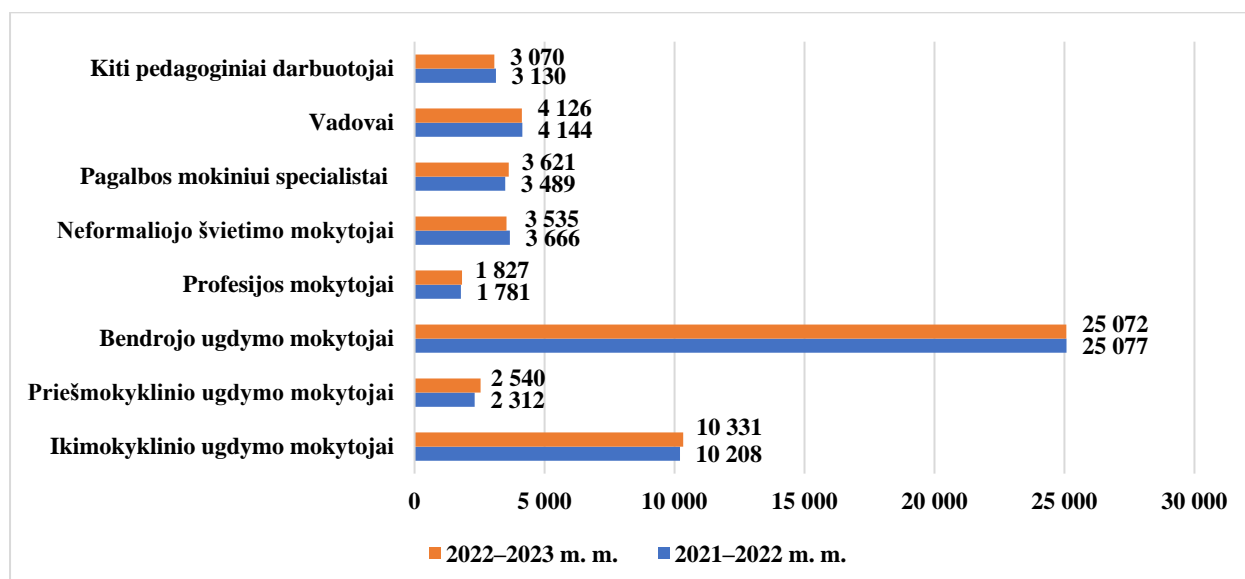
Švietimo valdymo informacinės sistemos (ŠVIS) duomenimis, 2022–2023 m. m. Lietuvos ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo, neformaliojo švietimo bei profesinio mokymo įstaigose pagrindinėje darbovietėje dirbo 43 303 mokytojai, 3 621 pagalbos mokiniui specialistas, 4 126 vadovai (direktoriai, pavaduotojai ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai) ir 3 070 kitų pedagoginių darbuotojų (1 pav.). Su vadovais iš viso dirbo 54 110 pedagoginių darbuotojų¹.

1 pav. Pedagoginių darbuotojų pasiskirstymas 2022–2023 m. m. (proc.)

Lyginant dvejus mokslo metus (2021–2022 m. m. ir 2022–2023 m. m.), galima matyti, kaip kito pedagoginių darbuotojų skaičiai (2 pav.). Didžiausi pokyčiai: padidėjo priešmokyklinio ugdymo mokytojų skaičius (228 asmenimis), padidėjo pagalbos mokiniui specialistų skaičius (132 asmenimis), sumažėjo neformaliojo švietimo mokytojų skaičius (131 asmeniu).

2 pav. Detalus pedagoginių darbuotojų pasiskirstymas ir pokytis, lyginant dvejų mokslo metų asmenų skaičius

¹ Skirtingai nei ankstesniais metais, šioje analizėje remiamasi duomenimis pritaikius kitus filtrus, pavyzdžiui, duomenys imami pagal pagrindinę darbovietę, todėl skaičiai, palyginti su ankstesnių metų ataskaitomis, gali skirtis. Taip pat rodomas asmenų skaičius, taigi, kadangi tas pats asmuo gali būti priskaičiuotas keliose vietose, galutinis asmenų skaičius su eilučių suma gali nesutapti.

Išskiriant vadovus kaip atskirą grupę, bendras vadovų (direktorių, pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų) skaičius šiek tiek sumažėjo. Analizuojant pagal lytį, galima pastebėti, kad vadovių moterų skaičius padidėjo, o vadovų vyrų – sumažėjo (1 lentelė). Dauguma įstaigų vadovų – moterys (apie 86,6 proc. visų vadovų). Ikimokyklinio ugdymo įstaigų vadovų vyrų dalis mažiausia: 15 vadovų vyrų ir 1 157 vadovės moterys, t. y. vyrai sudaro tik apie 1,3 proc. vadovų, o neformaliojo ugdymo įstaigose vadovų vyrų dalis didžiausia: 131 vadovas vyras ir 266 vadovės moterys, t. y. vyrai sudaro 33,0 proc. vadovų.

1 lentelė. Vadovų skaičiaus kaita pagal lytį

	2021–2022 m. m.	2022–2023 m. m.
Moterys	3 557	3 575
Vyrai	587	551
Iš viso:	4 144	4 126

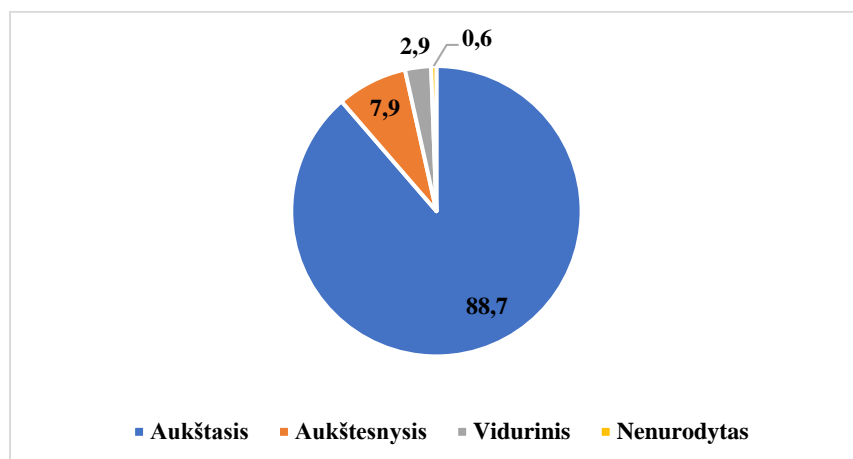
Kitų pedagoginių darbuotojų, neįskaitant vadovų, daugumą taip pat sudaro moterys, o vyrų skaičius, nors ir nedaug, sumažėjo (2 lentelė). Moterys sudaro 89,1 proc. visų pedagoginių darbuotojų. Didžiausias pedagoginių darbuotojų vyrų sumažėjimas, lyginant dvejus mokslo metus, įvyko neformaliojo vaikų švietimo mokyklose. Ikimokyklinio ugdymo mokyklose vyrų dalis mažiausia (2022–2023 m. m. vyrai sudarė 1,0 proc. pedagoginių darbuotojų), o neformaliojo ugdymo įstaigose – didžiausia (vyrai sudarė 33,5 proc.).

2 lentelė. Pedagoginių darbuotojų, neįskaitant vadovų, skaičiaus kaita pagal lytį

	2021–2022 m. m.	2022–2023 m. m.
Moterys	44 136	44 513
Vyrai	5 513	5 471
Iš viso:	49 649	49 984

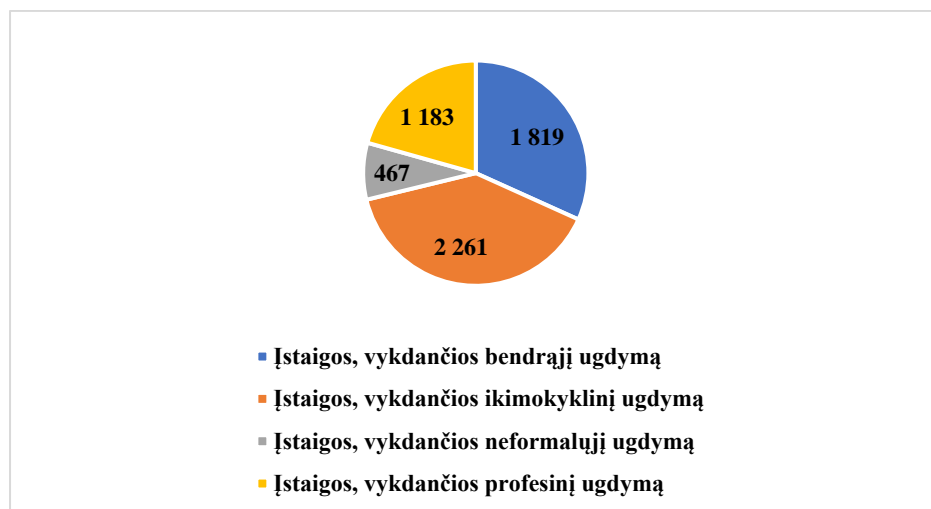
Didžioji dauguma pedagoginių darbuotojų, neįskaitant vadovų, turi aukštąjį išsilavinimą. 7,9 proc. (3 925 asmenys) turi aukštesnįjį, 2,9 proc. (1 450 asmenų) – vidurinį išsilavinimą (5 pav.). Pagal įstaigų vykdomas programas, aukštesnįjį išsilavinimą turinčių pedagoginių darbuotojų daugiausia ikimokyklinio ugdymo mokyklose (2 776 asmenys, 70,7 proc. visų turinčiųjų aukštesnįjį išsilavinimą). Šiose įstaigose taip pat didžiausia dalis tų, kurie turi vidurinį išsilavinimą (749 asmenys, 51,7 proc. visų turinčiųjų vidurinį išsilavinimą) (3 pav.).

3 pav. Pedagoginių darbuotojų, neįskaitant vadovų, pasiskirstymas pagal išsilavinimą, 2022–2023 m. m. (proc.)

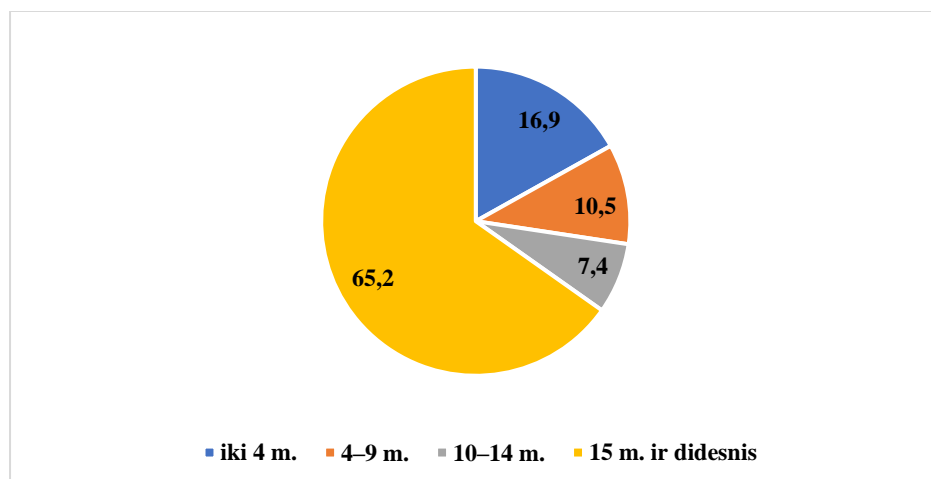
88,5 proc. pedagoginių darbuotojų, neįskaitant vadovų, turi pedagogo kvalifikaciją. Pedagogo kvalifikacijos neturi 5 727 asmenys, didžiausia dalis neturinčiųjų pedagogo kvalifikacijos – ikimokyklinio ugdymo mokyklose (39,5 proc. visų neturinčiųjų pedagogo kvalifikacijos)² (4 pav.).

4 pav. Neturinčių pedagogo kvalifikacijos pedagoginių darbuotojų skaičius pagal įstaigų vykdomas programas, 2022–2023 m. m.

Dauguma (65,2 proc.) pedagoginių darbuotojų turi 15 metų ir didesnę pedagoginio darbo stažą (5 pav.). Antra pagal dydį grupė šiuo pūviu – turintieji iki 4 metų darbo stažą (8 444 asmenys), dauguma jų dirba bendrojo ugdymo mokyklose (45,9 proc.) ir ikimokyklinio ugdymo mokyklose (40,6 proc.). Lyginant dvejus metus, iki 4 metų darbo stažą turinčių pedagoginių darbuotojų skaičius padidėjo (nuo 7 004 iki 8 444), tai reiškia, kad į švietimo sistemą ateina ir naujų darbuotojų. Didžiausias turinčiųjų iki 4 metų pedagoginio darbo stažą padidėjimas – bendrojo ugdymo mokyklose (1 027 asmenimis, 71,3 proc. visų naujai atėjusiųjų).

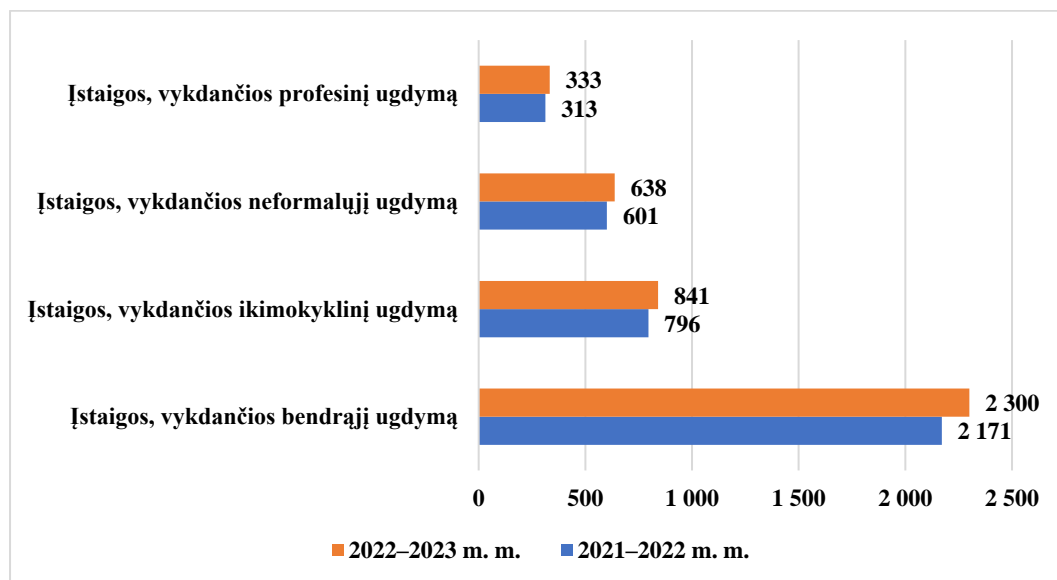
5 pav. Pedagoginių darbuotojų, neįskaitant vadovų, pasiskirstymas pagal darbo stažą 2022–2023 m. m. (proc.)

² Vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 48 straipsniu, mokytoju pagal bendrojo ugdymo, ikimokyklinio ugdymo, priešmokyklinio ugdymo programas gali dirbti tik tas asmuo, kuris yra įgijęs aukštąjį (aukštesnįjį, įgytą iki 2009 metų, ar specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą ir turi pedagogo kvalifikaciją; jei pedagogo profesinės kvalifikacijos asmuo nėra įgijęs, pedagogo profesinę kvalifikaciją jis privalo įgyti per 2 metus nuo darbo mokytoju pagal ikimokyklinio ugdymo, priešmokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo programas pradžios. Dirbti mokytoju pagal profesinio mokymo ir neformaliojo (išskyrus ikimokyklinio ugdymo ir priešmokyklinio ugdymo programas) švietimo programas gali asmuo, kuris nėra įgijęs pedagogo kvalifikacijos, tačiau jis privalo išklausti pedagoginių ir psichologinių žinių kursą švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

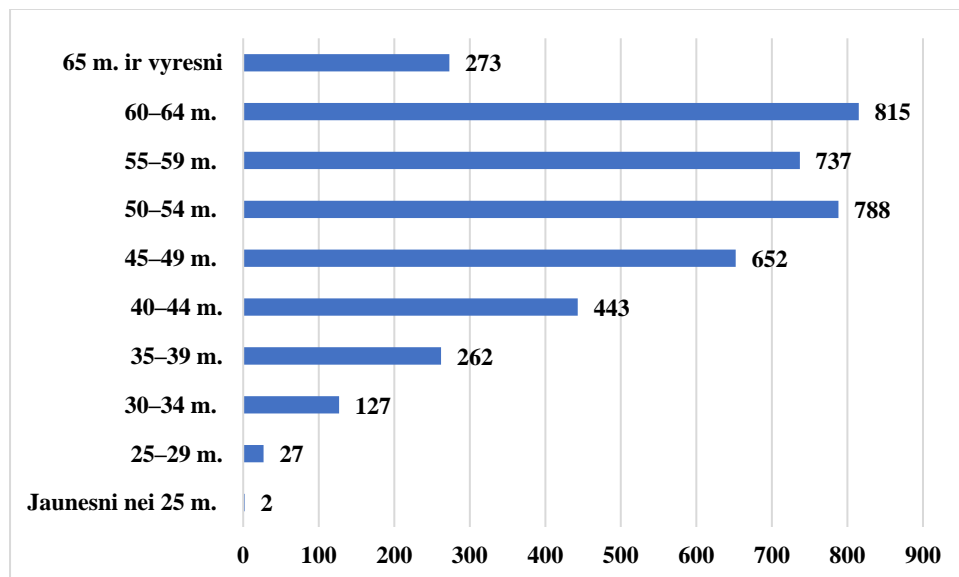
Žvelgiant pūviu, kiek pensinio amžiaus pedagoginiū darbuotojų dirba ūvietimo įstaigose, jų skaičius, lyginant 2021–2022 m. m. ir 2022–2023 m. m., visose įstaigų grupėse padidėjo 233 asmenimis (6 pav.). Tai paaiškinama tuo, kad vidutinis pedagoginiū darbuotojų amžius Lietuvoje didėja, ne visi pensinio amžiaus asmenys išeina iš sistemos.

6 pav. Pensinio amžiaus pedagoginiū darbuotojų, neįskaitant vadovų, skaičių kaita, lyginant dvejus mokslo metus

Tarp 2022–2023 m. m. dirbusių vadovų 50 metų ir vyresnių (patyrusių) vadovų buvo 2 613, t. y. jie sudarė 63,3 proc. visų vadovų (7 pav.).

7 pav. Vadovų pasiskirstymas pagal amžių 2022–2023 m. m. (skaičius)

Svarbiausi apibendrinimai

- Bendras vadovų (direktorių, pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų) skaičius, lyginant paskutiniuosius dvejus mokslo metus, nereikšmingai sumažėjo, tačiau moterų vadovių – padaugėjo; ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo, neformaliojo švietimo ir profesinio mokymo įstaigų vadovai – dažniausiai moterys (86,6 proc.). Mažiausia vadovų vyrų dalis – ikimokyklinio ugdymo įstaigose (1,3 proc.), didžiausia – neformaliojo švietimo įstaigose (33,0 proc.).
- 2022–2023 m. m. dauguma pedagoginių darbuotojų, neįskaitant vadovų, buvo moterys (89,1 proc.); mažiausia vyrų dalis – ikimokyklinio ugdymo įstaigose (1,0 proc.), didžiausia – neformaliojo švietimo įstaigose (33,5 proc.).
- Pedagogo kvalifikacijos 2022–2023 m. m. neturėjo 11,5 proc. pedagoginių darbuotojų, neįskaitant vadovų. Daugiausia tokių darbuotojų – ikimokyklinio ugdymo įstaigose, tačiau ne visi pedagoginiai darbuotojai privalo turėti pedagoginį išsilavinimą / pedagogo kvalifikaciją.
- Daugiausia pedagoginių darbuotojų, neįskaitant vadovų, praėjusiais mokslo metais turėjo 15 metų arba didesnę pedagoginio darbo stažą (65,2 proc.), iki 4 metų – 16,9 proc. pedagoginių darbuotojų.
- Pensinio amžiaus pedagoginių darbuotojų, neįskaitant vadovų, skaičius, lyginant 2021–2022 m. m. ir 2022–2023 m. m., padidėjo visose įstaigose pagal vykdomas programas, iš viso – 233 asmenimis.
- 2022–2023 m. m. beveik du trečdaliai vadovų (63,3 proc.) buvo 50 metų amžiaus ir vyresni.